

Tyresö Naturskyddsförenings frågor till partierna inför valet 2026	SD	M	KD	L	C	S	MP	V
1. Hur mycket har temperaturen ökat i Tyresö sedan slutet på 1800-talet och fram till idag pga människans utsläpp av koldioxid (CO2) och andra växthusgaser?		Av-står*		2 °C *	2°C *	1,4°C *	2 °C	2 °C
2. Vilket år vill ni att er politik ska göra Tyresö kommun klimatneutral? (Tyresö kommun bidrar ej längre till växthuseffekten)		2030 *		2030 *	Före* 2040	2030 *	*	2030
Kommer ert parti under kommande mandatperiod att:								
3. ta fram en ny klimatanpassningsplan för Tyresö kommun? (Plan med åtgärder och regler som minskar/begränsar klimatförändringens negativa effekter)		Nej*		Ja*	*	*	Ja*	Ja*
4. kräva att byggnader vid markanvisningar uppfyller krav om noll koldioxidutsläpp (nettonoll koldioxidekvivalenter under byggnadens livscykel)?		Nej*		Nej*	*	*	*	Ja*
5. öka andelen närodlat och ekologiskt odlat mat inom kommunens verksamhet?		Nej*		Ja*	*	Ja*	Ja*	Ja*
6. verka för att göra Barnsjöområdet till naturreservat?		Nej*		Ja*	Ja*	*	Ja*	Ja*
7. verka för att öka/bevara grönområdena i tätbebyggda områden? (d.v.s. att hårdgjorda ytor görs gröna t.ex. på skolgårdar, mellan hus och andra typer av "närlatur" som också ger ekosystemtjänster såsom att minska risken för översvämningar vid skyfall, bidra med svalka under sommaren samt ger ökad trivsel)		Ja*		Ja*	*	*	Ja*	Ja*
8. upprätta en fri passage för vilda djur tvärs Tyresövägen. (Vägen skär idag av "Tyrestakilen", det gröna stråk som löper från Hammarbyhöjden intill Hammarby sjöstad till skärgården, tex Gålö. Tyrestakilen är som svagast vid och söder om Tyresövägen.)		*		Ja*	*	*	Ja*	*
9. verka för att revidera detaljplanen för Lindalshöjden så att exploateringen begränsas för att naturen i de sydvästra och nordöstra delarna ska bevaras? (Se yttrandena från Naturskyddsföreningen Tyresö)		Nej*		Ja*	*	*	*	*
10. vidta åtgärder för att återskapa fria vandringsvägar för fiskar i Tyresåns vattensystem?		Nej*		Ja*	Ja*	*	Ja*	*
11. frikostigt ge dispens från strandskyddet?		Nej*		Nej*	*	Nej	Nej	*
12. exploatera grönytor (som inte ingår i redan beslutade byggplaner)?		Nej*		Nej*	*	*	*	Nej*
13. om ja på fråga 12, hur stor yta motsvarar det i antal fotbollsplaner?		*		-	-	*	*	-
14. verka för att förbättra kollektivtrafiken i rusningstid?		Ja*		Ja*	*	Ja*	Ja*	Ja

Svar på enkäten har ej erhållits från KD. SD har svarat att de inte resurs för att svara på enkätfrågorna.

*** Nästa sidor: Partiernas längre svar:**

Partiernas längre svar på frågorna:

Fråga 1. Hur mycket har temperaturen ökat i Tyresö sedan slutet på 1800-talet och fram till idag pga människans utsläpp av koldioxid (CO₂) och andra växthusgaser?

M: Detta är i första hand en faktabaserad fråga och inte en politisk bedömning så vi avstår därför att besvara frågan.

L: Cirka 2 °C. Enligt SMHI har Sveriges årsmedeltemperatur ökat med ungefär 1,9 grader sedan slutet av 1800-talet till följd av den förstärkta växthuseffekten. Uppvärmningen i östra Sverige har varit i nivå med eller något högre än riksgenomsnittet.

C: När vi söker på detta hittar vi information om att det är runt 2 grader som temperaturen har ökat, osäkert om hela ökningen orsakats av människans utsläpp av koldioxid (CO₂) och andra växthusgaser, men misstänker att det är till stor del människans verk.

S: Människan har värmt upp jordens klimat med cirka 1,4 grader Celsius sedan 1800-talet, främst genom just utsläpp av växthusgaser och det är en utveckling som måste vända. Under den senaste mandatperioden har Tidöregeringens politik inneburit att Sveriges klimatutsläpp ökar i stället för att minska. Det är ett steg i fel riktning. Varje år med ökade utsläpp gör omställningen dyrare och svårare, samtidigt som klimatförändringarnas konsekvenser blir allt mer kännbara. Sverige riskerar att missa både nationella och internationella klimatåtaganden och har gått från att vara ett land som visade vägen till att halka efter. Nu behövs en politik som åter sätter klimatet högt på dagordningen – med långsiktiga investeringar, tydliga spelregler och åtgärder som gör det enklare för människor, företag och kommuner att bidra till omställningen. När den nationella politiken inte lever upp till klimatmålen blir kommunernas arbete ännu viktigare. Samtidigt kan inte kommunerna ensamma bära ansvaret. Det krävs en nationell politik som ger rätt förutsättningar för att minska utsläppen, påskynda klimatomställningen och stötta de investeringar som behövs i hela landet.

Fråga 2. Vilket år vill ni att er politik ska göra Tyresö kommun klimatneutral? (Tyresö kommun bidrar ej längre till växthuseffekten)

M: 2030, när det gäller kommunorganisationens utsläpp.

Kommunplan 2027 anger målet att Tyresö kommun ska uppnå nettonollutsläpp av växthusgaser 2030. Vår politik bygger samtidigt på att klimatmålen ska nås genom konkreta, effektiva och ekonomiskt hållbara åtgärder.

L: 2030. Tyresö kommun bör sträva efter att vara klimatneutral senast 2030. Med den nuvarande majoritetens politik riskerar målet att inte nås. Vi vill därför öka takten i klimatomställningen genom konkreta och kostnadseffektiva åtgärder som minskar utsläppen från kommunens verksamheter.

C: Det fanns ambitioner när Centerpartiet var med och styrde att vi skulle nå vårt klimatmål 2030. Nu när Socialdemokraterna och Moderaterna har styrt i två år och varit väldigt otydliga med ambitionerna och planer framåt är det svårt att veta om målen kommer att kunna uppnås då. Vi ser dock att med vår politik har vi god chans att uppnå EU:s bindande klimatmål för 2040 i förtid.

S: Vi vill att Tyresö ska uppnå nettonollutsläpp av växthusgaser till 2030. Vi socialdemokrater står även bakom EUs klimatmål vilket innebär att hela Sverige ska vara klimatneutralt senast 2045.

MP: Vi i Miljöpartiet drev under mandatperioden 2018-2022 igenom att Tyresö skulle vara klimatneutralt till 2030. Tyvärr har det nuvarande styret med Socialdemokraterna och Moderaterna i praktiken gett upp det målet. Om Miljöpartiet får styra i Tyresö igen, så blir en av de första uppgifterna att utvärdera vilket nytt mål vi kan sätta. Men som det ser ut nu så skulle det bli mycket svårt att nå hela vägen till 2030.

V: Vänsterpartiet står bakom målet om nettonollutsläpp av växthusgaser i Tyresö senast 2030. Kommunen har en väl utarbetad klimatplan, men det börjar bli bråttom och ser osannolikt att vi når dit.. Vi vill att klimatplanen följs upp och utvärderas varje år så att takten i arbetet kan skärpas.

3. ta fram en ny klimatanpassningsplan för Tyresö kommun? (Plan med åtgärder och regler som minskar/begränsar klimatförändringens negativa effekter)

M: Vi vill att klimatanpassning ska vara en självklar och integrerad del av kommunens samhällsplanering och byggande. Kommunplanen slår uttryckligen fast detta. För oss är genomförda åtgärder viktigare än att skapa ytterligare styrdokument.

L: JA. Den nuvarande majoriteten med Socialdemokraterna och Moderaterna avslag ett förslag om att ta fram en klimatanpassningsplan i april 2024. Vi anser däremot att det är helt nödvändigt att arbeta systematiskt med klimatanpassning. Tyresö behöver vara förberett för ökade risker kopplade till skyfall, översvämningar, värmeböljor, torka, skogsbränder och andra klimatrelaterade händelser. En klimatanpassningsplan bör identifiera kommunens sårbarheter, prioritera åtgärder och skapa en tydlig struktur för arbetet i hela kommunen. Genom ett långsiktigt och kunskapsbaserat arbete kan kommunen minska riskerna för människor, miljö, infrastruktur och samhällsviktiga verksamheter. Att förebygga skador är dessutom betydligt mer kostnadseffektivt än att hantera konsekvenserna i efterhand. Det stärker både tryggheten för invånarna och kommunens långsiktiga beredskap.

C: Vi anser att det ska finnas en klimatanpassningsplan för Tyresö kommun som möter dagens och morgondagens utmaningar.

S: Idag arbetar vi systematiskt med klimatanpassning och hållbar stadsplanering, bland annat genom att hantera översvämningssrisker och integrera ekosystemtjänster med målet att uppnå nettonollutsläpp av växthusgaser till 2030. Detta arbete måste fortsatt vara prioriterat för att nå våra miljö- och klimatmål.

MP: JA. Miljöpartiet lade en motion 2024 om att ta fram en klimatanpassningsplan. Nyligen kom exempelvis en kartläggning av risker för översvämning vid skyfall, som visade en rad områden i riskzonen i Tyresö.

V: Ja. Klimatförändringarna påverkar redan Tyresö genom ökad risk för skyfall, värmeböljor, skogsbränder och hot mot den biologiska mångfalden. Vi vill genomföra en kartläggning av dessa risker och ta fram konkreta förslag på klimatanpassning som rustar infrastruktur, bebyggelse och natur. Detta har vi motionerat om de senaste åren. Planen behöver förankras hos invånarna för att förebygga olyckor vid skyfall och höga temperaturer. Eftersom klimatförändringarna inte stannar vid kommungränsen vill vi också samarbeta med grannkommunerna om gemensamma lösningar.

4. kräva att byggnader vid markanvisningar uppfyller krav om noll koldioxidutsläpp (nettonoll koldioxidekvivalenter under byggnadens livscykel)?

M: Nej. Vi vill minska byggandets klimatpåverkan och ställa höga miljökrav, men kraven måste vara tekniskt genomförbara, kostnadseffektiva och inte driva upp byggkostnaderna på ett orimligt sätt. Kommunplanens inriktning är resurseffektiv energianvändning och minskade utsläpp, inte ett generellt krav på livscykelbaserat nettonollutsläpp vid varje markanvisning.

L: NEJ. Kommunen ska ställa höga krav på hållbart byggande och låg klimatpåverkan, men vi är tveksamma till att införa ett generellt krav på nettonollutsläpp över hela byggnadens livscykel vid markanvisningar. Kraven måste vara realistiska, teknikneutrala och möjliga att följa upp. Vi vill i stället successivt skärpa klimatkraven i takt med att kunskapen, tekniken och branschens förutsättningar utvecklas. Fokus bör ligga på att uppnå största möjliga klimatnytta per investerad skattekrona samtidigt som vi säkerställer att det fortsatt går att bygga bostäder, verksamhetslokaler och samhällsservice i Tyresö.

C: Vi vill minska byggnaders klimatpåverkan och driva på för hållbart byggande. Men vi har inte tagit ställning till ett specifikt krav på nettonollutsläpp över hela livscykeln vid markanvisningar. Vi vill återkomma med hur sådana krav kan utformas så att de ger verkliga utsläppsminskningar utan att i onödan fördyra bostadsbyggandet.

S: Nya bostäder ska uppföras med hållbara material, hög energieffektivitet och egen produktion av förnybar energi. Under våra år vid makten byggdes Sköndalsvillan som är Sveriges första Noll CO2-certifierade äldreboende. Även byggnationen av det nya vård- och omsorgsboendet vid Strand har en hög miljöklassning.

MP: Det är många olika faktorer som ska vägas in i en markanvisning. Det är därför svårt att ställa sådana absoluta krav. Men vi vill lägga större vikt vid byggnaders klimatpåverkan i markanvisningsprocessen.

V: Temperaturen i Tyresö har sannolikt ökat med omkring 2 grader Celsius sedan slutet av 1800-talet, i linje med den uppvärmning som sker i hela Sverige.

5. öka andelen närodlat och ekologiskt odlat mat inom kommunens verksamhet?

M: Vi säger ja till hållbara livsmedel, men nej till ekologiskt som ett självändamål.

Vi prioriterar kvalitet, svensk och närproducerad mat där det är möjligt, låg klimat- och miljöpåverkan samt en ansvarsfull användning av skattebetalarnas pengar. Ekologisk märkning ska inte vara det enda kriteriet.

L: JA. Kommunen bör öka andelen hållbara livsmedel där det ger tydliga miljö- och kvalitetsvinster. Vi prioriterar svenska råvaror, god djurhållning, låg klimatpåverkan och minskat matsvinn framför att sätta upp ett ensidigt mål för ekologiskt. Närproducerat är positivt när det stärker kvalitet, beredskap och lokalt företagande, men kommunen ska alltid göra kostnadseffektiva upphandlingar som ger mest nytta för skattepengarna.

C: Vi i Centerpartiet tror på att maten som serveras i våra verksamheter ska präglas av god kvalitet vilket vi vet att svenska bönder och matproducenter håller. Vi ser att det är viktigare att det är svensk närproducerad mat, om svensk ekologisk mat är en bristvara, än importerad ekologisk mat från andra delar av världen. Vi i Centerpartiet vill att Tyresö kommun ska erbjuda mat som i första hand är från svenska lantbruk och svenska matproducenter och att större delen av den maten är ekologisk.

S: Vi vill öka andelen och har som mål att nå 60 % ekologiska livsmedel inom offentliga måltider till år 2030.

MP: Det är vi i Miljöpartiet som har drivit igenom målen om andel ekologisk mat i kommunens verksamheter, och vi vill fortsätta i den riktningen. Kommunen har ett mål om 60 procent ekologisk mat i kommunens verksamheter till 2030. Miljöpartiet vill öka takten för att vi ska kunna nå detta mål under kommande mandatperiod.

V: Ja, i den mån vi kan. Markanvisningar är ett av kommunens skarpaste verktyg för att styra byggandet i en hållbar riktning, och det verktyget används alldeles för försiktigt idag. Vi vill ställa krav på klimatpåverkan över byggnadens hela livscykel, inte bara vid driften. Det innebär högre krav på klimatsmarta material och tekniker, solceller där det är möjligt och grön el i byggprocessen. Kraven ska vara tydliga och uppföljningsbara, så att de får verklig effekt och inte stannar vid ambitioner på pappret. Detta är idag väldigt svårt att kombinera med bostäder till ett bra pris utan statliga subventioner för byggandet.

6. verka för att göra Barnsjöområdet till naturreservat?

M: Nej. Vi vill långsiktigt värna Barnsjön och områdets höga natur- och rekreationsvärden. Ett formellt naturreservat är däremot inte det enda sättet att skydda värdefull natur. Kommunplanen anger att kommunens gröna och blå värden ska bibehållas och utvecklas och att grönstruktur, biologisk mångfald och friluftsliv ska skyddas och utvecklas.

L: JA. Barnsjöområdet har höga naturvärden och är ett av Tyresös viktigaste och mest uppskattade områden för friluftsliv och rekreation. Ett naturreservat ger ett långsiktigt och juridiskt hållbart skydd mot framtida exploatering samtidigt som området även fortsatt kan användas för motion, orientering, skolaktiviteter och andra friluftsändamål. Vi vill fullfölja det arbete som redan genomförts av kommunens förvaltning och inrätta Barnsjöns naturreservat så snart som möjligt.

Ja! Centerpartiet har tillsammans med Liberalerna och Miljöpartiet lämnat in en motion om att inrätta Barnsjöområdet som ett naturreservat vilket Socialdemokraterna och Moderaterna avslog i kommunfullmäktige. Vi kommer att fortsätta driva den frågan, Barnsjöområdet förtjänar ett juridiskt skydd och inte bara löften.

S: Vi vill skydda naturen och värna friluftslivet runt Barnsjön. Därför har vi inrättat ett friluftsområde samt utreder biotopskydd av den mest skyddsvärda naturen i området.

MP: JA. Miljöpartiet sa ja till det skarpa förslag som förvaltningen la fram. Tyvärr röstade Socialdemokraterna och Moderaterna nej. Om Miljöpartiet får styra i Tyresö igen, så är en av våra viktigaste prioriteringar att vi snarast ska genomföra beslutet om att göra Barnsjöområdet till naturreservat.

V: Ja. Maten i förskolor, skolor och äldreomsorg ska hålla hög kvalitet och belasta klimatet så lite som möjligt. Vi vill öka andelen ekologiskt och närodlat genom aktiva krav i kommunens upphandlingar. Samtidigt ska omställningen inte ske genom sänkta portioner eller neddragen bemanning i köken. Bra

mat kräver resurser, och vi prioriterar välfärdens innehåll framför skattesänkningar.

7. verka för att öka/bevara grönområdena i tätbebyggda områden? (d.v.s. att hårdgjorda ytor görs gröna t.ex. på skolgårdar, mellan hus och andra typer av "närnatur" som också ger ekosystemtjänster såsom att minska risken för översvämningar vid skyfall, bidra med svalka under sommaren samt ger ökad trivsel)

M: Ja. Tyresös gröna karaktär är en av kommunens stora kvaliteter. Vi vill värna natur, parker och grönområden och utveckla grönstruktur som samtidigt kan bidra till biologisk mångfald, rekreation och klimatanpassning. Detta ligger direkt i linje med Kommunplan 2027.

L: JA. Vi vill bevara grönområden och utveckla parker och andra gröna mötesplatser i tätbebyggda delar av Tyresö. När kommunen växer ska närnatur och rekreationsmöjligheter finnas kvar nära invånarna.

C: Vi i Centerpartiet vet att närhet till natur är en viktig del av Tyresö och varför man väljer att flytta hit. Därför är det viktigt när man planerar för Tyresös utveckling att man har grönområden i åtanke så att vi inte bygger bort det som gör Tyresö till just Tyresö. Det är viktigt att våra skolgårdar, gemensamma uteområden som exempel i bostadsområden och andra närmiljöer kan få vara gröna i största möjliga mål, träd och andra växter kan dessutom bidra till svalka under varma sommardagar.

S: Vi vill att Tyresös grönområden värnas och utvecklas för både människor, djur och natur.

MP: JA. Vi har drivit på för gröna skolgårdar och det arbetet vill vi fortsätta. Vi vill också skydda mer viktig närnatur i Tyresö, exempelvis i form av biotopsskyddsområden, och plantera fler träd i stadsmiljön. Vår trafikpolitik siktar på fler resor med gång, cykel och kollektivtrafik och färre bilresor. Det skulle frigöra mark som idag upptas av bilar, och istället bland annat kan göras om till grönytor.

V: Ja. Grönområden i våra bostadsområden är avgörande för både människors hälsa och naturens förutsättningar. Därför vill vi bevara och utveckla närnaturen i form av parker, träd, skogspartier och gröna skolgårdar. Gröna ytor hjälper till att ta hand om regnvatten vid skyfall, sänker temperaturen under varma sommardagar och bidrar till ökad trivsel och bättre folkhälsa. För barn är naturmiljöer särskilt viktiga. Forskning visar att fri lek i skog och natur utvecklar motorik, balans, kreativitet och sociala färdigheter. Därför motsätter vi oss en utveckling där allt större ytor hårdgörs med asfalt och betong.

8. upprätta en fri passage för vilda djur tvärs Tyresövägen. (Vägen skär idag av "Tyrestakilen", det gröna stråk som löper från Hammarbyhöjden intill Hammarby sjöstad till skärgården, tex Gålö. Tyrestakilen är som svagast vid och söder om Tyresövägen.)

M: Vi är positiva till att förbättra ekologiska samband, men inte till ett ovillkorligt löfte om en specifik investering. Vi vill värna Tyrestakilens funktion och biologiska mångfald. Åtgärder för bättre spridningssamband bör utredas och vägas mot trafiksäkerhet, framkomlighet, genomförbarhet och kostnader.

L: JA. Tyrestakilen är en viktig del av Stockholmsregionens gröna infrastruktur och Tyresövägen utgör idag en barriär för djurlivets rörelser. Vi vill stärka de ekologiska sambanden mellan Erstaviksområdet och Alby/Tyresta genom att uppföra en faunapassage i samband med den breddning av Tyresövägen som vi vill se. Åtgärden måste vara ekonomiskt försvarbar och ge tydlig nytta för den biologiska mångfalden. En väl utformad faunapassage kan dessutom gynna både friluftslivet och trafiksäkerheten.

C: Vi är positiva till det, det är säkrare för både djuren och trafikanterna.

S: En avvägning har gjorts mellan att bevara passager för vilt över Tyresövägen mot buller, trafiksäkerhet och effektivt markutnyttjande. De arter som naturvärdesinventeringen och analysen över spridningssambandet pekar ut som särskilt viktiga att beakta är framförallt fåglar, som passerar Tyresövägen i luften. För vilt som ska passera Tyresövägen skulle en fri vandringsväg över Tyresövägen innebära en trafikfara och de skulle dessutom innebära att mer trafikbuller läcker in i området vilket försämrat ljudmiljön för arbetande och besökare i Lindalshöjden. Ambitionen är istället att grönska omkring och belysning i viadukten under Tyresövägen kommer att anpassas för att göra det attraktivt för vilt att passera den vägen.

MP: JA. Det är en fråga som Miljöpartiet har lyft länge och som ingår i vårt kommunpolitiska program. Det behövs vidare utredningar för att fastställa hur det ska göras.

V: Tyrestakilen är ett av Stockholmsregionens viktigaste gröna stråk, men Tyresövägen utgör idag ett betydande hinder för djur- och växtliv. Därför är det viktigt att de gröna samband som återstår stärks istället för att försvagas ytterligare. Vi vill verka för säkra passager för vilda djur, så att den biologiska mångfalden kan bevaras och djur kan röra sig fritt mellan olika naturområden. Exakt hur det görs behöver kommunen titta närmare på.

9.verka för att revidera detaljplanen för Lindalshöjden så att exploateringen begränsas för att naturen i de sydvästra och nordöstra delarna ska bevaras? (Se yttrandena från Naturskyddsföreningen Tyresö)

M: Nej. Lindalshöjden är ett fantastiskt tillskott till kommunens näringslivs utveckling. Vår generella inriktning är tydlig: Tyresö ska utvecklas varsamt, byggtakten ska hållas nere och värdefulla naturmiljöer ska skyddas. All exploatering ska ske i nära dialog med kommuninnevånarna och våra företag.

L: Ja, om så visar sig behövas. Vi tar ställning efter att naturvärden och ekologiska samband analyserats färdigt. Utvecklingen av Lindalshöjden är viktig för att skapa fler arbetsplatser och ge utrymme för verksamheter som inte lämpar sig nära bostäder. Samtidigt måste detaljplanen säkerställa att de mest värdefulla naturmiljöerna i områdets sydvästra och nordöstra delar bevaras och att de ekologiska sambanden i Tyrestakilen stärks. Vi vill därför försäkra oss om att exploatering där naturvärdena är som störst i möjligaste mån undviks. En förutsättning är att områdets huvudsyfte som verksamhetsområde kan upprätthållas. En god planering kan mycket väl förena näringslivsutveckling med långsiktigt ansvar för natur, friluftsliv och biologisk mångfald.

C: Vi ber att få återkomma med svar. Vi måste dyka djupare i frågan. Viktigt för oss är dock att så lite viktigt djur- och naturliv som möjligt påverkas av byggnationen.

S: Vi tycker det förslag som finns idag för Lindalshöjden är bra med stort fokus på ekonomisk och social hållbarhet. Tyresö kommun har som mål att minska klimatutsläppen i linje med Parisavtalet och Sveriges nationella klimatmål. För utvecklingen av Lindalshöjden innebär det en hög ambition att både byggnaderna och utbyggnaden av den allmänna platsen ska bidra till en hållbar utveckling. Därför har kommunen fastställt en grundnivå för klimatpåverkan under byggskedet samt för byggnadernas energianvändning under driftfasen. Dessa nivåer utgör den lägsta ambitionsnivån som samtliga aktörer inom planområdet förväntas uppnå.

MP: Det kan bli svårt att riva upp beslutad detaljplan. Men vi ser gärna justeringar inom detaljplanen för att skydda värdefull natur. Vi vill också se mer ekologisk kompensation och åtgärder för att främja biologisk mångfald inom detaljplanen.

V: Tyresö behöver mark för företag och arbetsplatser, och en brandstation i området fyller en viktig funktion. Men behovet av verksamhetsmark får inte innebära att naturvärden i områdets utkanter offras i onödan. Vi vill att planen omarbetas så att naturen i de sydvästra och nordöstra delarna bevaras, i linje med de synpunkter Naturskyddsföreningen Tyresö framfört i sina yttranden. Det handlar om att exploatera den mark som faktiskt behövs och samtidigt värna hållmarkstallskog, gamla träd och de gröna samband som återstår.

10. vidta åtgärder för att återskapa fria vandringsvägar för fiskar i Tyresåns vattensystem?

M: Ja, där det är möjligt och ger tydlig miljönytta.

Åtgärder som stärker vattenmiljöer och biologisk mångfald ligger väl i linje med vår ambition att värna Tyresös gröna och blå värden. Insatser ska bygga på kunskap om ekologisk effekt, genomförbarhet och kostnad. Kommunplanen anger uttryckligen att kommunens gröna och blå värden ska bibehållas och utvecklas.

L: JA. Tyresåns vattensystem har stora naturvärden, men historiska dammar och regleringar har skapat vandringshinder för fisk och andra vattenlevande organismer. Vi vill därför fortsätta arbetet med att återskapa fria vandringsvägar och en mer naturlig vattenregim i de delar av systemet där det är möjligt. Det sista stora hindret efter många års arbete inom Tyresåns vattenvårdsförbund är det gamla vattenkraftverket i Uddby. Vi vill att kommunen gör sitt yttersta för att ta över kraftverket, avveckla elproduktionen, låta vattnet åter flöda genom Follbrinksströmmen och utveckla området som ett levande industrimuseum. Det övergripande målet är att stärka den biologiska mångfalden, förbättra vattenmiljöerna och bidra till att Tyresån uppnår god ekologisk status. I det arbetet är fria vandringsvägar för fisk och andra vattenlevande organismer en central del.

C: Ja, vi ser olika lösningar på att uppnå fria vandringsvägar för fiskar, vi utreder gärna vilken åtgärd som passar bäst på aktuell plats i Tyresö.

S: Förbundet Vattenvård i Tyresån arbetar aktivt med fria vandringsvägar i vattensystemet.

MP: JA. Vi vill lösa situationen med Uddby kraftverk så att fria vandringsvägar i Follbrinksströmmen kan återställas

V: I nedre Tyresån finns flera vandringshinder som i praktiken stänger ute havsöring och ål från Drevviken och sjöarna uppströms. Dammarna vid Nyfors ägs av Tyresö kommun, vilket innebär att vi själva rör över en stor del av frågan. Vi vill att kommunen driver på för att åtgärda dessa hinder.. Fria vandringsvägar är avgörande för att nå god ekologisk status i Tyresåns vattensystem och för att stärka den biologiska mångfalden i hela avrinningsområdet.

11. frikostigt ge dispens från strandskyddet?

M: Nej men vi är positiva till strandnära bebyggelse där detta är möjligt.

Strandskyddsärenden ska bedömas sakligt och rättssäkert utifrån lagstiftningen. Vi är positiva till större lokal rådgighet och rimliga möjligheter att utveckla fastigheter där natur- och allemansrättsliga värden inte skadas, men kommunen ska inte använda dispenser på ett sätt som urholkar skyddet av värdefulla stränder.

L: NEJ. Strandskyddet är viktigt för att värna både allmänhetens tillgång till stränder och den biologiska mångfalden. Däremot bör kommunen ha en pragmatisk och rättssäker tillämpning där dispens ges när lagens krav är uppfyllda och strandskyddets syften inte motverkas. Vi motsätter oss både en onödigt restriktiv och en alltför generös tillämpning. Varje ärende ska bedömas utifrån sina förutsättningar, med hänsyn till naturvärden, friluftsliv, äganderätt och möjligheterna till en hållbar utveckling.

C: Vi vill att strandskyddet ska bygga på lokal kunskap och ansvar. Det ska vara enklare att bygga där det är rimligt, samtidigt som särskilt skyddsvärd natur och allmänhetens tillgång till vattendrag och stränder skyddas.

V: Strandskyddet finns för att säkerställa både allmänhetens tillgång till naturen och skyddet av känsliga livsmiljöer för växter och djur. Vänsterpartiet motsätter sig en politik som urholkar strandskyddet genom generösa dispenser. Ett försvagat strandskydd riskerar att begränsa människors möjlighet att vistas vid sjöar och hav samtidigt som det kan leda till ökad erosion, större översvämningssrisker, saltvatteninträngning i brunnar och negativa effekter på vattenmiljön. Vi vill värna våra stränder som en gemensam tillgång för alla.

12. exploatera grönytor (som inte ingår i redan beslutade byggplaner)?

M: Som huvudprincip säger vi nej till exploatering av värdefulla grönytor.

Tyresömoderaterna vill sänka byggtakten och utveckla kommunen varsamt. Ny bebyggelse ska i första hand ske där den passar in i befintlig struktur och utan att viktiga natur- och rekreationsvärden går förlorade. Kommunplanen anger att grönstruktur, biologisk mångfald och friluftsliv ska skyddas och utvecklas.

L: NEJ. Tyresös tätortsnära grönområden är en av kommunens största tillgångar och viktiga för både boendemiljön, rekreationen och den biologiska mångfalden. Vi vill i första hand se förtätning i, eller omvandling av, redan bebyggda områden och planerade utvecklingsområden. Vi vill vara mycket restriktiva med att ta värdefulla grönytor i anspråk. Målet ska vara att utveckla Tyresö på ett sätt som bevarar kommunens gröna karaktär och säkerställer att invånarna även i framtiden har nära till natur och rekreation.

C: Vi vill i största möjliga mån undvika att exploatera grönytor.

S: För att säkra kvaliteten i välfärden behöver Tyresö växa på ett balanserat och hållbart sätt. Fler människor i arbetsför ålder ska ges möjlighet att bo och etablera sig i kommunen genom en jämn bostadsproduktion som utgår från faktiska behov och erbjuder bostäder som människor har råd med. Samtidigt ska byggandet ske utan klimatpåverkan och minskad biologisk mångfald. Nya bostäder ska uppföras med hållbara material, hög energieffektivitet och egen produktion av förnybar energi, samtidigt som grönområden värnas och utvecklas för både människor, djur och natur.

MP: Miljöpartiet är det parti som har högst ambitioner när det gäller att skydda mer natur och bevara grönområden i Tyresö. Vi vill i första hand bygga på ianspråktagen mark i kollektivtrafik- och servicenära områden. Samtidigt går det inte att säga ett absolut nej till att grönmark kan komma att tas i anspråk. Det finns grönytor som har låga eller inga naturvärden och låga rekreationsvärden, och det kan finnas fall där någon grönyta kan behöva bebyggas för att få ihop helheten i ett projekt. Det viktiga är att nettoeffekten ska bli att naturvärden och den biologiska mångfalden i Tyresö ökar totalt sett. Då kan det krävas kompensationsåtgärder.

V: Vänsterpartiet anser att värdefulla grönområden inte ska exploateras utan mycket starka skäl. Innan ny mark tas i anspråk måste miljökostnaderna vägas mot de samhällsekonomiska vinsterna. Många naturvärden går inte att återskapa inom överskådlig tid. Hundraåriga ekar, värdefulla skogsmiljöer och livsmiljöer för hotade arter kan gå förlorade för generationer framåt. Därför vill vi i första hand utveckla och förädla redan exploaterad mark istället för att bygga bort mer natur. Vi tror på att förtäta Tyresö snarare än stora villamattor.

13. om ja på fråga 12, hur stor yta motsvarar det i antal fotbollsplaner?

M: Vi har inget politiskt mål om att exploatera en viss mängd grönyta och därför finns heller ingen sådan areal att ange.

MP: Det går inte att säga på förhand, det vore inte seriöst. Det viktiga är att titta projekt för projekt. Är det motiverat att ta en grönyta i anspråk? Är det i så fall möjligt att kompensera eventuellt bortfall av naturvärden och ekologiska funktioner? De viktigaste naturområdena ska skyddas med naturreservat eller biotopskydd för att säkerställa att de inte alls är på bordet för exploatering.

14. verka för att förbättra kollektivtrafiken i rusningstid?

M: Ja vi vill att fler ska få en sittplats på bussen. Under den senaste mandatperioden har över 1 miljon avgångar försvunnit i stockholms län.

En väl fungerande kollektivtrafik är avgörande för Tyresös framkomlighet. Vi vill förbättra busstrafikens kapacitet, pålitlighet och framkomlighet, särskilt under rusningstid. Samtidigt ska alla trafikslag fungera. Kommunplanen anger uttryckligen att bil, kollektivtrafik, cykel och gång ska samspela med fokus på framkomlighet och minskad klimatpåverkan.

L: JA. En väl fungerande kollektivtrafik är avgörande för att Tyresöbor ska kunna ta sig till arbete, studier och fritidsaktiviteter på ett snabbt, tryggt och pålitligt sätt. Vi vill verka för ökad kapacitet och bättre framkomlighet i rusningstid. Ett särskilt problem är att många resenärer idag tvingas stå på motorvägsbussarna till och från Stockholm. Det är inte en acceptabel situation ur trafiksäkerhetssynpunkt och knappast attraktivt för en växande kommun som Tyresö. Fler sittplatser och ökad kapacitet på de mest belastade linjerna måste prioriteras. Vi vill också se kortare restider och bättre framkomlighet för kollektivtrafiken, bland annat genom åtgärder på Tyresövägen. Det gynnar både resenärerna, miljön och Tyresös utveckling

C: Det behövs en förbättrad kollektivtrafik för att alla trafikslag ska få plats på våra vägar utan trängsel. Kollektivtrafiken är en stor del av vår vardag, den måste fungera och man ska kunna lita på att bussen kommer på utsatt tid och självklart att det finns plats i rusningstid, med så många sittplatser som möjligt, så att vardagspusslet fungerar.

S: Ja, det är en fråga vi aktivt driver i regionen som är ansvarig för kollektivtrafiken. Vi anser att Tyresö behöver fler direktbussar, både under vardagar och helger. Vi menar också att turtätheten måste öka för att göra bussen mer attraktiv för fler.

MP: JA. Fler bussar som går direkt till stan och fler bussar så att inga ska behöva stå på motorvägen. Redan nu i augusti så utökar det rödgröna styret i regionen busstrafiken för att möta upp det ökade resandet. På sikt behövs spårtrafik för att få till den kapacitet som krävs, vilket dessutom skulle korta restiderna rejält.

V: Ja. En väl fungerande kollektivtrafik är en av de viktigaste investeringarna för både klimatet, ekonomin och människors vardag. Alla ska kunna lita på att ta sig till arbete, skola och fritidsaktiviteter på ett snabbt, tryggt och bekvämt sätt. Därför vill Vänsterpartiet arbeta för ökad kapacitet, tätare avgångar och bättre punktlighet i rusningstrafiken. En attraktiv kollektivtrafik minskar bilberoendet, bidrar till minskade utsläpp och skapar ett mer jämlikt samhälle där fler kan resa på lika villkor. Vänsterpartiet har länge varit partiet som alltid prata om kollektivtrafik och bidragit med konkreta förslag och politik på området.